

چەند سەرنجىك دەربارەى وتارەكەى كاك سەرۆ قادر

عارف كەرىم - ستۆكھۆلم

هەفتەى راپوردوو حكومەتى نوپى عىراق بە سەرۆكايەتى دكتور ئىبراھىم ئەلجەعفەرى سوپىدى ياساىي خۆى خوارد لەبەر دەمى پەرلەمانى نوپى عىراقدا بە ئامادەبوونى گەورەبەرسانى وەكوو سەرەك كۆمار و جىگرەكەى (د. عادل عەبدولمەھدى) ، ھەرۇھا سەرەك وەزىران و جىگرەكانى و سەرۆكى پەرلەمان . دەقى سوپىندخواردنەكەى لەسەر مېزەكە دانرابوو دزى تىدا كرابوو ، د. بەھەم ئەحمەد سالىح يەكەم كەس بوو ئاشكرائى كردوو و پەچەى لەرووى دزەكان ھەلمالى و لە سوپىندخواردنەكەيدا جەختى لەسەر عىراقىكى ديموكراتى قىدرالى كردهو و دوابەدواى ئەوئىش عەبدولباسىت كەرىم مەولود (وەزىرى بازىرگانى) وەكوو ئەوى كرد . بەلام وەزىرەكانى تر دەقى سوپىندخواردنەكە چۆن بوو لەسەر مېزەكە وەھا سوپىندەكەيان خوارد .

بەم بۆنەيەو كاك سەرۆ قادر رۆژى سېشەممە 2005 /05/10 وتارىكى كورتى لە رۆژنامەى خەبات - ى ژمارە 1789 ى زوبانخالى پ. د. ك دا بلاو كردۆتەو لە ژىر ناوئىشانى (پېشلىكارىيەك بوو سەرى نەگرت) .

لەسەرەتاي وتارەكەدا ددان بەوھدا دەئىت كە حكومەتى عىراق ناچاركراو پاشگەزبىتتەو و ددان بە ھەلەكانىدا بنىت كە گوايە شتىكى بى وئەيە لە مېژووى سياسى عىراقدا . بىرگەى دووھمى وتارەكەى كاك سەرۆ قادر ئەمەى خوارەوھى :

ئەندامەكانى كورد لە پەرلەمانى عىراق ھەستىان بەم فىلەى كە دەقى سوپىندخواردنى ياساىي گۆرپوو نەكرد ، لەو سەرتەر وەزىرەكانىشمان لە شايى وەزارەتەكانىيان شايلىوغان بەسەرخۆياندا گوزەراندىان و جەنابى سەرکۆمارىش كەلەلای سەرەوھى پەرلەمان دانىشتبوو سوپىندەكانى دەپەسەند ئاگاي لەكارەكە نەبوو . بەخوا ئىمەش بەدىار تەلەفزیۆنەو پېنەھەسىيان .

لهبرگه‌ی سییه‌مدا ده‌لی : ده‌بی هه‌موو لایه‌ک سوپاسی سه‌رۆک بارزانی بکه‌ین که له وه‌ختی خۆیدا به‌ده‌نگ هات و هوشیاری دایه‌ حکومه‌تی عێراق که به‌زوویی له‌م پیشیلکاریه‌ی ریککه‌وتنی قیدرالی پاشگه‌ز بیته‌وه و سه‌رله‌نوئ سویندیک بخوری که کورد پێی رازی بیته‌ و ته‌عبیر له‌ بنه‌مای ریککه‌وتنی قیدرالی له‌ نیوان کوردو عه‌ره‌ب بکات .

له‌برگه‌ی چواره‌مدا ده‌لی : له‌ هه‌مانکاتدا جارێکی دیکه‌ هوشیاری و ده‌وری سه‌رۆک بارزانی له‌ وه‌رچه‌رخانیکی دیکه‌دا به‌ هانای کیشه‌که‌مان گه‌یشت ، له‌وه‌دا به‌جیه‌ ئه‌گه‌ر گه‌شبین و سوپاسگوزاریین .

لیکدانه‌وه‌و بۆچوونی من له‌سه‌ر وتاره‌که‌ی به‌رپێر سه‌رۆ قادر به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه‌ که هه‌وادارم وه‌کوو ره‌خنه‌یه‌ک لیمی وه‌رگریت و به‌ هێرش و په‌لامار له‌ قه‌له‌می نه‌دات .

پیشه‌کی من ده‌مه‌وی بلییم : ئه‌وه‌ی لیستی شیعه‌ به‌رامبه‌ر به‌ کورد کردیان هه‌له‌ نه‌بوو وه‌کوو کاک سه‌رۆ له‌ سه‌ره‌تای وتاره‌که‌یدا ئاماژه‌ی پیکردوه‌ به‌لکوو دزیکردن و پاشقولگرتن بوو له‌ کورد ، ده‌ستپیکردنێکی خرابی پر له‌ دلره‌شیی بوو که بروام وایه‌ له‌ داها‌تووشدا له‌وه‌ باشتر نابن ! کورد له‌وباره‌یه‌وه‌ زانیاری هه‌یه‌ که ئه‌وان کاره‌که‌یان به‌ده‌ستی ئه‌نقه‌ست کردوه‌ نه‌ک هه‌له‌یان کردبێ !

له‌برگه‌ی دووه‌می وتاره‌که‌دا کاک سه‌رۆ ئه‌وه‌ی له‌ بیر خۆی بردۆته‌وه‌ که شه‌خسی کاک فازیل میرانی ، سکرته‌یری مه‌کته‌بی سیاسی پ . د . ک سوپاسی دکتۆر به‌ره‌م ئه‌حمه‌د سالحی کرد ده‌رباره‌ی راستکردنه‌وه‌که‌و پاشقولگرتنه‌که‌ی د . ئیبراهیم ئه‌لجه‌عفه‌ری ، کاک سه‌رۆ ده‌یه‌وی سووکایه‌تی به‌ نوینه‌رانی کورد له‌ په‌رله‌مانی عێراق (کۆمه‌له‌ی نیشتمانی عێراق) و وه‌زیره‌کان و سه‌رکۆمار و د . رۆژ نووری شاوه‌یس بکات و به‌خه‌لکی بیئاگا له‌ قه‌له‌میان بدات و گوايه‌ خه‌ریکی شاییلوغانی خۆیان بوون .....

له‌م برگه‌یه‌دا من ده‌بینم که کاک سه‌رۆ زیاد له‌ پێویست له‌ سنوری خۆی چۆته‌ ده‌ره‌وه‌ ، چونکه‌ ئه‌وانه‌ی نوینه‌رایه‌تی کورد ده‌که‌ن له‌ به‌غدا ، زۆریان تێدایه‌ که نیو سه‌ده‌یه‌ خه‌بات ده‌که‌ن له‌ گۆره‌پانی سیاسیدا و هه‌موویان خه‌لکی به‌ ئاگا و هوشیارن و له‌

سیاسەت و دنیای سیاسەت تیدەگەن و بەشدارییان کردوو لە درووستکردنی ئەم پۆژە و لە کۆنگرە نیۆدەولەتیکاندا بەشدارییان کردوو و ..... ئەگەر د. بەرھەمیش ھەلینەدایەو دەستپێشکەری نەکردایە و لیستی شیعەیی بە ئاگا نەھینایەتەو ، ئەوا دلنیام لەدوای کۆتایی ھینان بە کۆبوونەوێی پەرلەمان ھەر ھەموویان ناپەزایی خۆیان دەدایە د. ئیبراھیم ئەلجەعفەری و شەرمەزاریان دەکرد وەک کردیان . بۆیە راست نییە کاک سەرۆ لەروانگەیی کەسێکی بیئاگا و رەشبینەو سووکایەتی بە نوێنەران کورد بکات لە بەغدا و وای پیشان بدات کە تەنھا خۆی و کاک مەسعود بارزانی بە ھانای کوردەو ھاتوون و ئیتر ھەموو ئەوانیتر لە گوێی گادا نوستوون .

من بروام وایە جگە لە نوێنەران یەکی و پارقی ، جگە لە سەرکردایەتی ھەردوو حزبەکە ، ھەزاران کەس لە خەلکی بەئاگا و خەمخۆر ئاگیان لە سوێندخواردنەکە بوو و زانیویانە پاشقول لە کورد گیراوە کە من خۆم یەکیکم لەوانەو لەبەر خۆمەو سوێندەکەم دەنووسیوە و دواجا لەبەر خۆمەو وتم (ئەری وەللا کلاویان کردە سەرمان !) ھەتا د. بەرھەم بە کردار بە شیوەیەکی دیپلۆماسی و زیرەکانە ، بەبێ قەرەوێر ، ناپەزایی و تورەبوونی خۆی پیشاندا و بە درۆی خستەو و سەیری دەمووچاوی ئەلجەعفەریشی کرد .

من پێم وایە لەم قۆناخە ناسکەیی گەلەکەمانی پێدا تیدەپەرێ ، دەبێ سەرکردایەتی ھەردو پارقی و یەکی قورساییی خۆیان بخەنە سەر مەسەلە چارەنووسسازەکان و رێزوحورمەتی نوێنەرەکانیان بگرن لە بەغداو سووکایەتی بە خۆمان و بەوان نەکەین و ئەو کاتەتف ھەلبەدەین کە چارەیی خۆمان نەگریتەو ، ئێمە ھەموومان دەزانین کە کوردو کیشەکەیی چەند ھەرپەشەیی لەسەرە و دوژمنە ناوخوازی و ئیقیمی و نیۆدەولەتیکانمان چەندە زۆرن ، (ئەو ھەتا وا خەریکە خۆکوژەکان ، کە ئوسوولی و سەلەفیە توندپەرەوکان لەدوایانەو دەگەنە ناو مائەکانمان ، وا جاسووس و کۆنە بەعسی و خۆفرۆشەکان خۆیان رێکدەخەنەو و بە ھەرھەموویان خەریکی گەرادانن و دەیانەوئ ھەلیکیان دەست بکەوئ و لیمانی تیکبەدن) با بەرژەوێندی تاک و حزبایەتی تەسک سواری ملی کیشە نەتەوویی و چارەنووسسازەکانی ئێمە نەبن و بۆ کێچیک گایەک بەکوشت نەدەین !!! با برینە کۆنەکان ھەلنەکوئین و ساپیژی بکەین ، با عیبرەت وەرگرین لە رابوردووی

تالوتفت و خویناوی خوومان و کاریکی و هها بکهین میلله ته کامان راپه رین ساز نه کهن له دژی خوومان ، ئیمه بهرپرسیارین له خستنه وهی هه زاران بیوه ژن و مندالی بی باوک و هه تیو له کوردستاندا ، ئەوانه هه تا هه تایه ده لئین : (کوانی میرده کامان ؟ کوانی باوکمان ؟ ئەنفالکران یان له شه ری خو کوژیدا تیاچوون ؟ !!) . نابی ئەمه دوپات بیته وه !!

دهر باره ی برگه ی سییه م و چواره می و تاره که ده لئیم : پیویست ناکات په نا بهرینه بهر ئەو هه موو پیا هه لدا نه چونکه کاک مه سعود (له گه ل ریزم) که سیکی ناسراوه و هه موو گه لی کورد دهیناسی و ده زانی له چ بنه ماله یه که وه هاتووه ، میژووی سیاسی خو ی و بنه ماله کایان چۆن بووه ، سه رکه وتن و نووچدانه کانیان کامانه بوون ... هتد من پیم وایه ئەگه ر شه خسی کاک مه سعود بارزانی ئاوریکی خیرا له راکه یاندنه کانی پارتی (به تایه تی ته له فزیوون و رۆژنامه کان) بداته وه و نه ختییک کۆنترۆل بکات به بی ئاگاداری کارمندان ی راکه یاندن ، ئەوا دلئیم که به زۆر شت رازی ناییت و په تیده کاته وه .

راکه یاندنی کوردی له م قوناخه ی ئیستادا ده بی قورسای خوی فرییداته سه ر ئەم شتانه ی لای خواره وه :

یه کهم / خوشکردنی زه مینه ی برای ، ته بایی ، دیوکراتی ، ئازادی بیرو پاده ربرین و نزیک خستنه وه ی سه رکرده ی حزبه کان له یه ک ئینجا له میلله ت و دروو ستکردنی خوشه ویستی له نیوان ئەوان و جه ماوهردا ..... ئەمه به وه ناکریت ئەگه ر که سییک کیشه یه کی گرنگی هه بوو ، ته نگه تاو بوو ، پیویستی به وه هه بوو سه رکرده یه ک بیینی ، پیی بلین برۆ چادریک و ئازووقه ی شه ش مانگ یان سالییک پهیدا بکه و خۆت ناوونووس بکه و له لیستی چاوه رانیدا بمینه ره وه تا نۆره ت دی ! دیسان به و مانایه ش نا هه رکه سی ویستی خو ی بگه یئیتته لای سه رکرده کان و ده رگای بو بخه نه سه ریشت .

دیسان به و ده ربرینانه ش جیبه جی نابن که له وتاره که ی کاک سه رۆدا هاتووه .

دووهم / قورسای خستنه سه ر مه سه له چاره نوو سسازه کانی وه کوو (یه کخستنه وه ی هه ردوو ئیداره که ، کۆبوونه وه ی په رله مانی کوردستان ، گپرا نه وه ی که رکوک و ناوچه کانی تری کوردستان بو سه ر هه ری کوردستان ، هیشتنه وه ی هیزی پ.م وه کوو هیزیکی ره سمی ، زیادکردنی به شی ئیمه له سامانی عیراق ، کارکردن به زوبانی کوردی له رووی پراکتیکه وه وه کوو زوبانی ره سمی دووهم له عیراقدا ، چه سپاندنی هیواو ئاواتی

گەلەكەمان لە دەستووری ھەمیشەیی عێراقدا بە مافی چارەى خۆنووسینیشەو ، وەكوو پێویست بەرەو یەرچوونی قوربانییەکانی ئەنفال و ھەلەبجە و بارزانی و فەیلیە و نبووەکان و کردنیان بە کێشەییەکی نیو دەوڵەتی ، ھەولدان بۆ سازکردنی ریفراندۆمیکی میلی و رەسمی لە سەرانی کوردستاندا ، ھەر و ھا پشنگیری کردنی ھەموو ئەوانەى لەو بواردەدا کار دەکەن .

سێھەم / ھەولدان بۆ چارەسەرکردن و بەلاداخستنی کێشە حزبی و شەخسییەکان لە رێگای وشە گۆرپنەو و حیوار و گفتوگۆو لە یەکتەرگەشتن بە شیوہییەکی شارستانیانەو خۆرژگارکردن لە بیرکردنەو و عەقڵیەتی گیرخواردووی ناو لوولەى تەفەنگ ..... دنیای ئەمڕۆ بچووک بۆتەو و بۆتە گوندیکی بچووک و لە چرکەییە کدا ئەمسەری دنیا ئاگای لەوسەری دنیایە ، رەشەبای عەولەمەو دیموکراتی و مافی مرۆف ناوچەکەى ئیمەى گرتۆتەو ، سەتەلایت (پەرەبۆل) ئیتتەرنیٹ ، فاکس ، موبایل ، تەلەفۆن و زۆریتەر خەریکە دەبیتتە میوانی ھەموو مالتیک لە کوردستاندا ، گۆران و گەشەکردنەکان زۆر بە خێرای تیدەپەرن و بە ھیچ کەسێک راناگیرى ، ئەگەر خۆمانى لە گەل نەگونجینین ئەوا لێی ببەش دەبین و جیدەمینین ، بۆیە پێویستە ناکوکیەکانى نیوان پارتی و یەکیتی بە زووترین کات چارەسەربکرین ، با پۆستی سەرەک کۆمار و سەرۆکی ھەرێم سەری کێشەى نەتەوہیی ئیمە نەخوات چونکە ئەو دوو پۆستە ھەتاسەر بۆ کەس نابیت و رەشابایەکیش بە رێگاویە !!!!!! باخۆمانى بۆ ئامادە بکەین .

چارەم / دامەزراندنی راکەیانندیکی ئازاد و دیموکرات کە زەمینە خۆش بکات بۆ دروستکردنی رای گشیی لە کوردستاندا تا لەو رێگەییەو کۆمەلگاکەمان گەشەبکات و بۆ پیشەوہ بروات ، بێگومان من بەش بەحالی خۆم ئەمە جیادەکەمەو لە گەرەلاوژە و شتی بێسەرۆشین و دەبی سنووریک ھەبیت بۆ ھەموو شتیکی و ھیچ شتیکیش لەو دنیایەدا بی سنوور نییە ، تەنانەت لە وڵاتە پشکەوتووەکانى ئەورویا و ئەمەریکاشدا .

راگەیانندنەکانى ئەورویا بە پێچەوانەى لای خۆمانەو ، سانسوریان خستۆتە سەر بەرپرسە گەرەکان و لە ژێر چاوەدێرى ئەواندان ، خوانەکات بەرپرسیکی پێ خوار دابنێ و سنووری دیاریکراوی خۆی ببەزینێ و بە پێچەوانەى دەستوور و یاسا و سیاسەتی ناوہو و دەرہوہى وڵاتەکەى بدوی و رەفتاربکات ، ئەگەر ئەمەى کرد ئەوا

سەرى دىنيان لىدەھىننەوہ يەك و لىياناگەرپىن ھەتا دەستيان پى ھەلدەگرن لە کارەکانيان و رەوانەى مالەوہيان دەکەنەوہ و ھەنى جارىش دەدرىتە دادگا ، باشتريں نمونەى زىندوو ، رەفتارى سەرۆكى کۆنى ئەمەريکا بيل کلينتۆن بوو لەگەل کارمەندىكى خۆى لە کۆشكى سپى کە ناوى مۆنيکا لاوينسكى بوو . نمونەيەكى تر کە من 24 سال لەمەوبەر بەچاوى خۆم بينيم ، ئەو کاتەى پادشای سوید ھات بۆ ئەو شارەى منى لیبوم و بەلای پرۆژەيەکدا تىپەرى کە ژمارەيەک کریکار کاريان تىادەکرد و پەنجەى راکيشا بۆ کریکارىک کە بانگى بکەن بىت قسەى لەگەلداپکات بالام کریکارەکە رازى نەبوو و وتى: بەداخەوہ پى بلین کاتم نىيە و کاردەکەم ! لىرەدا مەبەست ئەوہ نىيە کریکارەکە سووکايەتى بە پادشای خۆى کردووہ ، نەخىر ، مەبەست ئەوہ يە ئەو کریکارە ئازادە و بریار لە دەستى خۆيدايە و کەسش ناتوانى لىنى بىرسىتتەوہ ، مەبەستش ئەوہ نىيە کە کوردستانى ئىمە بازىكى گەورە بداتو شان بدات لە شانى ولاتانى ئەورویا و ئەمەريکا .

پىنجەم / پاش ئەوہى د.ئىبراھىم ئەلجەعفەرى دەستەکەى کەوتە رپوو ، جارىكى تر ئەنجومەنى وەزيران سویندى نوپيان خواردەوہ و ئەوہى دزرابوو (عىراقىكى ديموکرات و قىدرال) سەندرايەوہ و خرايەوہ ناو دەقەکە و بە قىدیو پيشانيان دايەوہ . باشتروايە ھەول بەدرىت ئەو قىدیویە جارىكى تر لە لە کۆبوونەوہى پەرلەماندا (کۆمەلەى عىراقى) لىبدرىتتەوہ و بە تىکراى دەنگ پەسەندى بکەن و دەقىكى بۆ بنووسنەوہ کە سەرەک وەزيران و سەرەک پەرلەمان و جىگرەکانيان ئىمزای لەسەربکەن بۆ ئەوہى بۆ جارى دوووہم و سىيەم و چوارەم لىستى شىعە چاوبەرەوژىر بىن و کەللە سەريان نەرم بىى .

پيش ئەوہى کۆتايى بە رەخنەکانم بەيىم دەلیم : لەباقى ئەوہى کاک سەرۆ سووکايەتى بە نوپتەرانى کورد بکات لە بەغدا و بەسەر شەخسى کاک مەسعودا ھەلبدات کە پىويستى پىي نىيە ، لە باقى ئەوہ با ھەول بدات ھاوکارى بکات بۆ يەکخستەنەوہى گوتارى سياسى کورد و خۆ ئامادەکردن بۆ شەرى دەستوورى داھاتوومان ، باھەولبدات لەگەل ھەقالەکانيدا رىزەکانى خۆيان لە بىژنگ بەدەن و خەلکانى خۆفرۆش و کۆنە بەعسى و (سەلەفى و ئوسولئىە توندەرەوہکان) دەرپەرپىن لە رىزەکانيان بۆ ئەوہى تەقىنەوہو خۆکۆزى نەگاتە ھەموو مالئىكى کورد ، با ژمارەيەک لە بەرپرس و کاربەدەستە

گەرەكان ھوشيار بىكاتهوۋە كە شەوان لە يانەكاندا مېزىيان بۇ دەپرازىترىتەوۋە و بى ئاگاو سەرخۇشن و زمانيان گۇ ناكات و بەرپۇژىش لە پشتى مېزەكانيانەوۋە باوېشك دەدەن و خەو دەيانباتەوۋە و ھەموويان (ملئەستوور ، وركن) كاروپىشەيان ھاتۆتە سەر خۇسەرخۇشكردن و پارەكۆكردەنەوۋەو خۇدەوئەمەندكردن و فشەفشكردن بەسەر مىللەتى بەستەزمان و ھەژاردا .

لەدوآجاردا دەمەوى بە كاك سەرۇ قادر بلىم :

ئەگەر پەخنەو پېشېركى و داھىنان نەبىت كۆمەل بۇ پېشەوۋە ناروات و ھەموو شتەكان پراوہستاو و دارزاو دەمىننەوۋە .

عارف كەرىم - ستۆكھۆلم

2005/05/13